

Đejuonška beséjda

Godina 1, broj 1 - veljača 2010.

Glasiilo Grada Delnica

U ovom broju predstavljamo:

- HRVATSKA GORSKA SLUŽBA SPAŠAVANJA - STANICA DELNICE
- 35 GODINA KUD-a "DELNICE"
- ETNO UDRUGA "PREPELIN'Č"
- DRUŠTVO "NAŠA DJECA"
- UDRUGA MLADIH "ARTeria"
- ŠK "ŠAHOVSKA ŠKOLA"
- DŠR "PAREJDA"
- BOKSAČKI KLUB "DELNICE"
- MOTO KLUB "MOUNTAIN RIDERS"
- KLUB 138 BRIGADE HV "GORANSKI RISOMI"
- UDRUGA ZA ŠPORT, REKREACIJU I TURIZAM "KUPA"
- UDRUGA "GLAZBENI SUSRETI GORSKOG KOTARA"

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA DELNICA:

- POVIJESNA CRTICA O SOBOLOVOJ VAPNENICI
- 400 GODINA ŽUPE BROD NA KUPI
- PONEŠTO O DELNICAMA

Dragi sugrađani, i dragi nam gosti!

„Dejuonska бесејда“ (Delnička riječ) je besplatni primjerak informativnog glasila Grada Delnica tiskanog s namjerom da Vas upozna sa 'otkucajima srca' našega Grada. Bila nam je želja da s vremena na vrijeme ostavimo pisani trag i na taj način valoriziramo rad pojedinaca i grupa u zajednici kao i rad gradske uprave koja želi biti Vama na usluzi. Započeli smo korake ka realizaciji već u jesen 2009. s namjerom da već za Božić imamo 1. broj, no priprema

za novi projekt ipak je bila preopsežna s obzirom na sadržaje koje smo željeli obuhvatiti u Glasilu. Tako je učinjen osvrt na rad pojedinih poduzeća, udruga s područja Grada, kao i događanja vezana uz Turističku zajednicu, NP Risnjak, GSC Runolist, KTD Risnjak i druge čije ćemo aktivnosti i dalje pratiti, a Željko Laloš će nas svojim Povjesnicama nastojati podsjetiti i naučiti nešto o prošlosti.

Naravno da ni 100 stranica ne bi bilo dovoljno za sve što želimo da i Vi znate, ali zato ćemo ovo Glasilo nastojati tiskati periodično s tendencijom da razdoblje do sljedećeg tiska postane kraće. Za početak, Glasilo će izlaziti 2 puta godišnje, imat će svoje zimsko i ljetno izdanje, tiskati će se u 1000 primjeraka sa željom da nas veliki interes potakne na povećanu nakladu u narednom razdoblju.

Potaknuti onom „da slika govori 1000 riječi“, nadamo se odobravanju velikog broja fotografija i ilustracija s krajnjom željom da svakog žitelja informiramo o našem Gradu, a dragog nam gosta čak i zainteresiramo da nas što češće posjeti.

Vaš gradonačelnik Marijan Pleše

KRONIKA

Neki od turističkih događaja koji su obilježili proteklo razdoblje

17-19. lipanj 2009

Gorski kotar u Europskoj metropoli

23. lipanj 2009

Ivanjske krijesnice – obnovljeni stari običaji

17. srpanj 2009.

**Održano šesto po redu izdanje festivala »Park rock«
»Psihomodo Pop« isporučio 20 žestokih rock brijačina**

18. srpanj 2009.

„Polane na tragu goranske starine“

22. srpanj 2009.

**400 godina postojanja Župe Brod na Kupi
Život mještana utkan u povijest crkve**

01. kolovoz 2009.

6. moto susret bikera

21. kolovoz 2009.

**Unatoč lošim vremenima, Grad Delnice brine o najmlađima
Uređena tri dječja igrališta**

16. rujan 2009.

Gradić kao stvoren za sportski turizam

06. rujan 2009.

**Vatrogasno druženje u Delnicama
Četvrti Memorijal Gorana Gašparca okupio 18 ekipa**

04. listopad 2009.

Delnička polka nikad ne dosadi

**Niz pažnje vrijednih nastupa članova folklorne sekcije
KUD-a Delnice**

02. studeni 2009

Prvi Delnice karate kup

11. studeni 2009.

Dvostruko slavlje u delničkoj crkvi sv. Ivana Krstitelja

17. studeni 2009.

**Svečanošću u Brodu naKkupi obilježena godišnjica
županijskog bibliobusa
Peti rođendan omiljene knjižnice na kotačima**

21. studeni 2009.

**Zadnjeg dana studenoga u delničkoj višenamjenskoj
dvorani počinju raditi strojevi za led
Sv. Nikola otvara klizačku sezonu u Delnicama**

05. prosinac 2009.

**NP »Risnjak« i regijski park Kozjansko provode zanimljiv
projekt sufinanciran eu sredstvima
Idilicne Razloge – ogledni centar gorskog voćarstva**

19. prosinac 2009.

**U organizaciji delničke podružnice »Hrvatskih šuma«
Blagdanske čestitke i blagoslov jaslica**

POGLED UNATRAG... KORAK NAPRIJED

Kako bismo, Vama, našim građanima što bolje obrazložili kako su utrošena sredstva iz Proračuna Grada, odlučili smo se pripremiti ovaj članak. Tako smo u njemu naveli sva ulaganja koja je Grad proveo u protekloj 2009. i koja planira učiniti u 2010. godini i to prema područjima razvoja našega Grada.

Iz Proračuna Grada Delnica

Radovi na Kaštelu Zrinsko-Frankopanskih u Brodu na Kupi – priprema za budući Stalni izložbeni postav šumarstva, lova i ribolova, u projektu koji zajednički financiraju PGŽ i Grad Delnice Odlukom

tadašnjeg Poglavarstva Grada Delnica objekt je dan na upravljanje poduzeću „Runolist“, koji vodi investiciju ukupne vrijednosti 4,2 mil. Kn. Izvođač radova je GRADIN Zanatska zadruga sa cetrifikatom za konzervatorske radove.

U 2009. je unutrašnjost objekta kompletno sanirana zamjenjena je voda i struja, ugrađeno centralno grijanje na plin te je zamjenjena kompletna stolarija; ostalo je za postaviti drvene podne obloge. U trajanju je projektiranje opreme i namještaja te se do kraja 2010. očekuje kompletan završetak radova na objektu i uređenju okoliša te postavka eksponata

MULTIFUNKCIONALNA DVORANA U Parku Kralja Tomislava

Projekt izgradnje je ostvaren zajedničkim financiranjem EU, PGŽ i Grada Delnica. Ukupna

vrijednost projekta iznosila je 2,7 mil.€, a dvorana tek treba zaživjeti kao mjesto održavanja mnogih

sportskih, kulturnih i turističkih manifestacija upravo zbog mogućnosti prilagođavanja prostora različitih namjena.

U ožujku 2009. otvorena je sezona klizanja u trajanju od mjesec dana, a nova sezona klizanja je započela 06.12.2009. i trajat će, ovisno o vremenu, sve do travnja. Prostor veličine 1800m² natkriven je atraktivnim drvenim krovom i otvoren prema zelenilu Parka. (njegovo zatvaranje predviđeno je 2. i 3. fazom izgradnje)

Rekonstruirana je pristupna cesta do klizališta, od raskršća sa Ulicom A. Starčevića i ureden je okoliš (asfaltiranje ceste, izgradnja oborinske odvodnje, postavljanje tlakovaca, uređenje zelene površine, postavljanje javne rasvjete.) u tu namjenu je utrošeno cca. 1 mil Kn, a za nastavak uređenja ceste do Srednje škole Delnice u 2010. je planirano 100.000 Kn.

Radovi na Etno-kući RAČKI (Supilova 94, Delnice)

Zmjenjen je krovni pokrov i dašćana oplata zabata kuće, rekonstruirana fasada, izgrađena drenaža, te uređen prolaz uz kuću postavljanjem granitnih kocki.

U tu svrhu je iz Proračuna Grada Delnice u prošloj godini izdvojeno 146.000 kn.

Uređena je Pintarska ulica u C.Lugu: otkupljeno je zemljište za proširenje, uređene su prometne površine ugradnjom novog asfaltnog tepiha s uređenjem oborinske odvodnje, izgrađeno je dječje igralište i nogostup uz glavnu cestu; uređen je nogostup i okoliš uz spomenik te izgrađena javna rasvjeta.

U 2010. je planirana rekonstrukcija Ulice Risnjak u C.Lugu.

Rekonstruirana je Ulica Bana Jelačića u Delnicama od Kneza Domagoja do raskršća s Ulicom Ograja: izgrađena je oborinska kanalizacija i upojni bunar, obostrano su izgrađeni nogostupi i uređena zelena površina te potpuno rekonstruiran kolnik.

Asfaltirana je cesta kroz naselja Podgora i Kalić.

U 2010. se planira asfaltiranje ceste kroz naselje Požars s iznosom od 250.000 Kn

ODRŽAVANJE JAVNIH I ZELENIH POVRŠINA NA PODRUČJU GRADA DELNICA

Ugovorom potpisanim sa KTD RISNJAK, Grad Delnice povjerava slijedeće poslove:

ljetno čišćenje ulica i trgova, pražnjenje i odvoz otpada iz koševa, čišćenje prometnica od pijeska, košnja, plijevljenje i obrezivanje te sadnja cvijeća, održavanje i čišćenje oborinske kanalizacije, održavanje i postavljanje koševa za otpad, klupa, dječjih igrala i dr.; održavanje vertikalne prometne signalizacije i dr. zimsko čišćenje javnih površina od snijega; ručno čišćenje slivnika, odvoz snijega s nogostupa i dijela najfrekventnijih javnih površina te ostale poslove, po potrebi.

U tu svrhu je u 2009. godini utrošeno 1,1 mil. kn

Izgradnja kanalizacijske mreže u dijelu Delnica:

Ukupna vrijednost investicije: 4,2 mil Kn; investitor: „Komunalac“ Delnice uz sufinanciranje Grada od 70%.

Izvođač radova: Goran graditeljstvo.

Zbog obima radova i osiguravanja materijalnih sredstava Ugovor o izgradnji kanalizacije se proteže na trogodišnje razdoblje, s rokom dovršetka u 2010. godini.

Zajedno s tom investicijom, Grad je krenuo u sufinanciranje izmjene vodovodne mreže, te kompletno financiranje uređenja cesta, parkirnih i zelenih površina te oborinske odvodnje.

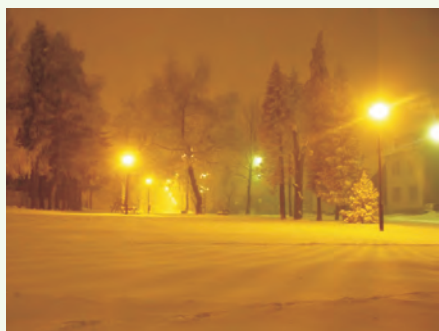

U 2009. je tako sanirana Školska ulica, pristupna cesta do Multifunkcionalne dvorane i dio Prolaza braće Šnajdar; nakon što je 2008. izgrađena kanalizacija. U prošloj je godini izgrađena kanalizacija u Radičevoj i dijelu Sajmišne ulice te se nastavlja uređenje ceste i oborinske odvodnje u 2010. g.

S radovima na kanalizaciji se nastavlja u drugom dijelu Sajmišne ulice, preostalom dijelu Prolaza braće Šnajdar te dijelu Ulice A. Starčevića i Matice Hrvatske.

Javna rasvjeta:

Sufinanciranjem Fonda za zaštitu okoliša izmjenjene su svjetiljke javne rasvjete u Lujzinskoj, Šetalištu I.G.K., cesti prema Brod n/K, Supilovoj ulici, Prolazu pored kina i Malom parku u Frankopanskoj, Amerikanskoj ulici, Ulici S.S. Kranjčevića te u naselju Biljevina. Ugrađene su nove ekološke svjetiljke javne rasvjete u Ulici Podštor (prema budućem Konzumu), prođetak Ulice S.S.Kranjčevića, prema benzinskoj pumpi Europetrol i u Kuželju. Napravljena je interpolacija u Brodu n/K, Goliku, Čednju, Gustom Lazu i Crnom Lugu.

U tu svrhu je u 2009. godini utrošeno 930.000 kn

U 2010. se nastavlja zamjena dotrajalih lampi u

ostalim ulicama u Delnicama kao i interpolacija gdje je to potrebno, a ukupno je za to predviđeno 1,1 mil. Kn.

RADOVI NA UREĐENJU GROBLJA

Dovršeni su radovi na proširenju groblja te su započeli radovi na sanaciji starog groblja u Zamostu Brodskom koji su izvedeni u sljedećem obimu: izgradnja i uređenje centralne staze prema kapelici i platoa oko kapelice; izgradnja i uređenje središnje staze i dijela obodne staze, izgradnja potpornog zida i ogradnog zida oko starog groblja

te nabava ograde; izgradnja vodovodnog priključka te priključka za javnu rasvjetu, izgradnja temelja javne rasvjete, nabava stupova i rasvjetnih tijela. javnu rasvjetu, izgradnja temelja javne rasvjete, nabava stupova i rasvjetnih tijela.

U prošloj godini je dovršena izgradnja staza na groblju Turke iz Proračuna je izdvojeno 230.000 kn za proširenje groblja u Zamostu, kao i 330.000 za održavanje svih groblja na području Grada Delnica Planiralo se još dodatnih 330.000 kn za tu namjenu u 2010. g.

IZGRADNJA VODOVODA

Sveukupan iznos sufinanciranja radova na vodovodnoj i kanalizacijskoj mreži (Delnice, Homer-Lešnica, Zamost Brodski i Dedin) u 2009. iznosio je 2.8 mil. kn, u 2010. planira se ukupno 3,3 mil. kn za program daljnje sufinanciranja radova, od toga 500.00 kn predviđeno je za trošak početka sanacije urađaja za pročišćavanje otpadnih voda.

U 2010. se planira izgradnja vodovoda u Zamostu Brodskom i spajanje u sustav „Komunalca“, uz to će se izvršiti i proširenje javne rasvjete od crkve do mosta na Kupici u Brodu na Kupi.

UREĐENJE TRI DJEČJA IGRALIŠTA

Na igralištu u parku kraj kina stare dotrajale

dječje sprave zamijenjene su novima, zasađena je živica i postavljena nova rasvjeta.

Na igralištu u Lučicama kraj crkve stavljene su nove klackalice i njihalice i postavljene klupe, a u planu je i postavljanje rukometnih golova, ali tek nakon asfaltiranja igrališta, što je u planu u 2010.godini.

Igralište u Ulici bana Jelačića također je uređeno i obnovljeno i vrlo je prostrano, osim klasičnih igrala uređeno je košarkaško igralište i jog za boćanje.

VRŠI SE KONTINUIRANI OTKUP ZEMLJE ZA POSLOVNE I PODUZETNIČKE ZONE

U tu svrhu utrošeno je 800.000 Kn u 2009. te je dodatnih 800.000 predviđeno u 2010.

Otkupljene su parcele za izgradnju parkirališta ispod autobusnog kolodvora (prema Srednjoj školi) otkupljene su 3 parcele za proširenje D.V. „Hlojkica“.

Vrši se kontinuirani otkup zemljišta kod groblja radi objedinjavanja poslovne zone K-1

IZRAĐENA PROJEKTA DOKUMENTACIJA U 2009.:

- idejni projekt spoja Ulice Bana Jelačića s Ulicom P.Krešimira IV i Kamenitom te ishođenje lokacijske dozvole

Đelovonska besjeda

- idejni projekt spoja Ulice kneza Domagoja i Kamenite prema Sajmišnoj ulici
- idejni projekt Školske ulice
- idejni projekt raskrižja Lujzijane i Supilove ulice kod autobusnog kolodvora
- projekt pristupne ceste klizalištu
- izrada glavnog projekta za dogradnju dječjeg vrtića u Delnicama
- sufinanciranje izrade idejnog projekta rekonstrukcije pročistača otpadnih voda u Delnicama

Ukupna predviđena ulaganja u prostorno-plansku dokumentaciju u 2010. iznose 1 mil. kn. Još je važno napomenuti kako Grad Delnice ulaže znatan dio proračunskih sredstava u svoje građane i to stipendijama za učenike i studente, kao i

sredstvima Javnih potreba kojima se financiraju udruge i klubovi sa područja Grada, kao i šire.

U školskoj godini 2008./2009. izdvojeno 240.000,00 kuna za naše učenike i studente, kao i, po prvi puta, sportaše. Iste su iznosile 400,00 kuna mjesečno učenicima i 600,00 kuna mjesečno studentima. Stipendije su dodijeljene 48 kandidata, od čega za socijalne: 12 učeničkih i 12 studentskih, za nadarene: 12 učeničkih u 10 studentskih i 2 sportske stipendije.

Za školsku godinu 2009./2010. stipendije je dobilo 52 kandidata, što je čak 52% od ukupnog broja prijavljenih na natječaj. Ukupan iznos sredstava za stipendiranje učenika i studenata u 2010. iznosi 214.000,00 kuna. Od toga je dodijeljeno 12 učeničkih i 16 studentskih socijalnih, 10 učeničkih i 12 studentskih stipendija za nadarene te 2 sportske stipendije. Zbog manje sredstava u Proračunu iznosi stipendija su ove godine smanjeni na 300,00 kuna za učenike i 500,00 kuna za studente.

Što se pak tiče Javnih potreba u Gradu Delnicama raspoređene su na slijedeći način:

područje	2009.	2010.
Odgoj i obrazovanje	209.130,00	168.700,00
Kultura	425.400,00	450.000,00
Tehnička kultura	66.000,00	31.000,00
Sport	1.178.500,00	973.500,00
Zdravstvo i socijalna skrb	191.500,00	187.500,00
Turizam	62.500,00	70.000,00
UKUPNO	2.133.030,00	1.880.700,00

U Program socijalne skrbi i zdravstvene zaštite iz Proračunu Grada izdvojeno je 808.000,00 kuna

u 2009. godini i planirano 733.480,00 za 2010. godinu, a ta su sredstva raspoređena prema programima: subvencija troškova stanovanja, jednokratne novčane pomoći, pomoć u kući starijim i nemoćnim, nabava ogrijeva, smještaj učenika u domove, subvencije prehrane učenika OŠ, subvencije troškova javnog prijevoza učenika i studenata, subvencija smještaja djece u dječji vrtić, poboljšanje uvjeta stanovanja, produženi boravak za učenike OŠ, jednokratna novčana pomoć za novorođenče.

Uz navedena sredstva u 2009. godini Grad je proveo i dva projekta: Pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama (tzv. geronto domaćice) za koje je izdvojeno 127.420,00 te Osobni asistent za invalidne učenike u osnovnim školama za koji je izdvojeno 57.405,00 kuna.

POVIJESNA CRTICA O SOBOLOVOJ VAPNENICI

Lokalitet vapnenice smo 2007. raskrčili organizirano tijekom ekološke akcije s obitelji Sobol, te je odvojak s planinarske staze do nje predviđen kao zanimljivost na stazi, što je kasnije i markirano. Slijedi sanacija vapnenice za koju potražujemo sredstva s nekoliko razina kako bi peć ostala sačuvana, a evo što nam o vapnenici kazuje mr. sc. g. Emil Crnković: Nakon puštanja u promet Lujzinske ceste, početkom XIX st., niču mnogobrojna goranska naselja što neposredno veže gradnju kuća. U začecima kuće su bile građene od drveta, a postupno se prelazilo na gradnju donjeg zidanog dijela kuće i nadogradnje od drveta.

Za učvršćivanje kamenih zidova i kasnije bijeljenja prostorija, ukazala se potreba za vezivnim materijalom. Prvotno opskrbljivanje vapnom bilo je s područja Primorja da bi kasnije Primorci, pa izučeni Gorani, započeli s pečenjem vapna u goranskim šumama.

Tako se u delničkoj, danas park-šumi, nalazilo nekoliko krečana (vapnara) među kojima je danas očuvana jedino Sobolova/Rudetova vapnenica. Posebna zanimljivost jest što se park šuma naziva Japlenški vrh - njen naziv upućuje na japno/vapno/krec. Gospodin Rudi Sobol dio je legende o goranskim vapneničarima koji je istu vapnenicu i zemljište na kojem se nalazi iznajmio i u njoj pekao vapno 30-tak godina (do svoje smrti) te se, prema njemu, u narodu proširio naziv krečane „Sobolova vapnenica“.

**TURISTIČKA
ZAJEDNICA
GRADA
DELNICA**

DELNICE, najviši grad Hrvatske (733 m n. v.) - klimatsko lječilište i oporavilište s blago podražajnom klimom idealnom za opuštanje i odmor na čistom zraku: etno kuća Rački, Popovićeve mlin, mini ZOO, jedina skijaška skakaonica u Hrvatskoj, skijalište Petehovac, sanjkalistište Potok... Klizalište, bazen, kuglana, teniski tereni, nogometni stadion, staze za orijentacijsko trčanje, biciklistički i pješački putevi dio su Goranskog sportskog centra.

DELNIČKI TROLIST

Satkan je od Delnica, doline Kupe i crnoluško-risnjačkog kraja, rasprostranjen na području od 202 m do 1528 m nadmorske visine i dio je zelenog srca Hrvatske - Gorskog kotara. Bogatstvo prirodnih ljepota i kulturne baštine, ugodan planinski zrak, šum rijeke Kupe i cvrkut ptica obavijen planinskim vijencem nad kojim se izdiže Risnjak - pruža Vam mogućnost nesvakidašnje provedenog odmora!

CRNOLUŠKI KRAJ:

Nacionalni park Risnjak s izvorom Kupe, poučnom stazom Leska i vrhom Risnjaka, Crni Lug i Bela Vodica - sela šindre, ostaci nekadašnjih staklana...

DOLINA KUPE:

Ljetnikovac Zrinskih, barokna crkva, ostaci židovskog groblja, litopunkturni putevi, etno-selo Velika Lešnica, spilja Hajdova hiža, cretna područja uz tok Belice, bogatstvo flore i faune uz rijeku Kupu i jedinstvena dolina leptira...

Ribolov (catch & release), biciklistički i pješački putevi, kanuing, kajaking, rafting...

400 GODINA OD OSNUTKA ŽUPE BROD NA KUPI

Iz nepoznatog mjesta u Tirolu na lešničko brdo podno sela, kip je letio zrakom odajući blještavu svjetlost što je vidio jedan pastir čuvajući stado ovaca. Pastir padoše ničice i pokloni se kipu. Kad je puk saznao za dolazak božjeg kipa, okupio se i pobožno ga prenio na brijeg u Veliku Lešnicu, no kip se odmah vratio na mjesto podno sela s kojeg je bio uzet. Seljani su ponovno odnijeli kip u selo, ali se kip tako tri puta vraćao. Tek kad je siromašna pastirica sama prevezla, u drvenim kolicima, kip u selo, tamo je i ostao i na tome mjestu danas stoji lešnička crkva Majke Božje a na mjestu nalaza kipa stoji raspelo tj. metalni križ na kamenom postolju s godinom 1893. - jedini takav na području doline kojom dominiraju pretežno drvena raspela.“

...legenda je vezana uz zavjetnu crkvu Majke Božje od Presvete Krunice (Presvetog Čisla), jednu od najstarijih sakralnih objekata na području Gorskog kotara. Povijesni podaci iz spomenice župe svjedoče kako je dominikanski vrhovni poglavar Antun de Monroy poveljom od 12. veljače 1609.g. dao dopuštenje da se, na molbu vjernika, u crkvi na brdu Lisnica podigne oltar u čast Majke Božje od Krunice. Pedeset godina kasnije izgrađena je lešnička zavjetna crkva koja je danas područna crkva brodske župe i gdje se godišnja

okupljanja događaju prve nedjelje poslije Uskrsa, na Malu Gospu (8. rujna) i prve nedjelje u listopadu (Sv. Krunica).

Nakon što je 1651. g. Petar Zrinski podigao zidani kaštel u središtu Broda na Kupi, 1670. g. na mjestu dotadašnje kapelice gradi i crkvu Sv. Marije Magdalene, koja je, unutar kompleksa kaštela Zrinski, u prvo vrijeme služila vjerskim potrebama vlastelina i njegovih službenika.

Tako se brodska crkva tada smatrala „gospoštijskom“ dok je lešnička i dalje okupljala okolni svijet - težake i kmetove Broda i njegove uže okolice.

U izvornom obliku, crkva Sv. M. Magdalene imala je izraženija barokna obilježja koja su se kasnijim dogradnjama i obnovom gotovo izgubila.

Nakon proširenja na zapadnoj strani, crkva je 1. svibnja 1732. g. bila posvećena od senjsko modruškog biskupa Antona de Benzoni, o čemu svjedoči natpis nad ulaznim vratima. Od tog se datuma vodila i knjiga potvrđenika tj. krizmanih vjernika. Biskup Benzoni tog je dana podijelio sakrament svete potvrde što je bio prvi veliki vjerski događaj u brodskoj župi, a ploča iznad ulaznih vratiju, koja tome svjedoči, povijesna je vrijednost mjesta.

U drugom svjetskom ratu, na

Đejuonska besjeda

Veliki četvrtak 1944.g., crkva je teško stradala i brojne vrijedne starine koje su je resile izgubljene su u razaranju i požaru.

Spomenica brodske župe govori da je 24. rujna 1963. g., prilikom obnove crkve, uslijed izrade novog postolja oltara, pronađeno više grobova vjerojatno posljednjih počivališta pojedinih članova obitelji Zrinski ili njihovih službenika.

Nakon ove obnove crkve, misa je nakon dvadesetak dugih godina prvi puta pod krovom služena 04. listopada 1963. godine.

Danas je, od nekadašnjeg bogatog crkvenog inventara, sačuvan jedino tabernakul nekadašnjeg oltara, a u sakristiji djelomice očuvan strop ukrašen ornamentom.

U svom sastavu, današnja župa Brod na Kupi s crkvom Sv. Marije Magdalene, ima sljedeću područnu crkvu i kapele: crkvu Blažene Djevice Marije u Velikoj Lešnici, kapelu Sv. Andrije Apo-stola u Rogima, kapelu Uskrsnuća Gospodnjega u Zamostu Brodskom, kapelicu Blažene Djevice Marije u Gornjem Tihovu i istoime-nu kapelicu u Lošcu Brodskom te

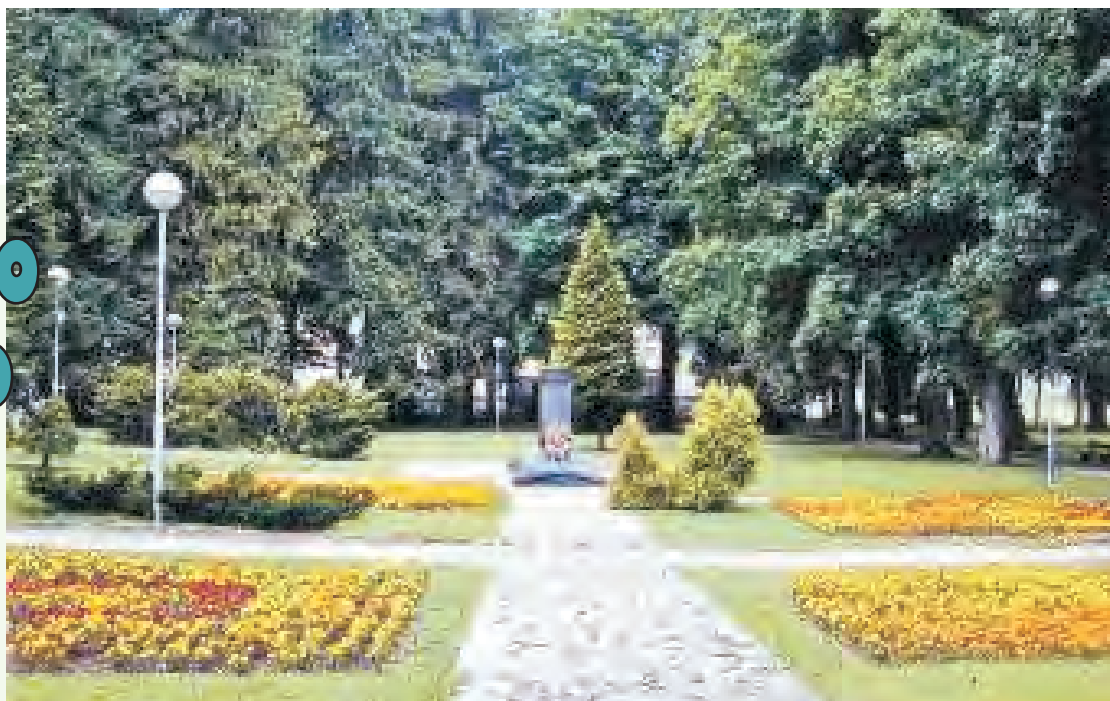

kapelicu Sv. Roka u Zakrajcu Brodskom.

Tekst pripremila: Klara Bukovac, mag.oec.
(Izvor: mr.sc. Vladimir Mance, Brod na Kupi, 140 godina školstva, rukopis)

KOMUNALNO TRGOVAČKO DRUŠTVO «RISNJAK - DELNICE»

Jedan od najzahtjevnijih programa i djelatnosti u izvršavanju naših poslova prema Gradu Delnicama je održavanje čistoće, te uređenje javnih površina. Svi ti radovi izvršavani su u ovoj godini prema godišnjem programu održavanja javnih površina i objekata u Gradu Delnicama za 2009. godinu. Tako je ove godine košnja izvršena na cca 45.000 m², koje površine su košene i nekoliko puta godišnje. Posađeno je 6.500 sadnica jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja. Izvršeno je mnoštvo radova na popravcima i ugradbi urbane opreme, vertikalne signalizacije (ispravljanje, montaža i demontaža prometnih znakova, bojanje, postavljanje rampi i rukohvata).

Osim ovoga djelatnici poduzeća aktivno su uključeni u sve manifestacije na području Grada. Osim ovoga, tu su još i mnogobrojni radovi vezani uz poslovanje tržnice, čišćenje objekata i kancelarija, te

održavanje i groblja na području Delnica, Crnog Luga, Broda na Kupi i Turki. Sve se te površine čiste ručno, a po potrebi se uklanja i snijeg i led s javnih površina. Budući da i dalje imamo namjeru pratiti razvoj grada i svojih sugrađana, nećemo stati na postignutom. Svi financijski pokazatelji dosadašnjih troškova održavanja javnih površina pokazuju da je utrošen znatan dio sredstava na usluge koje su plaćene kojekakvim kooperantima i drugim uslužnim djelatnostima, a tiču se upravo područja djelatnosti održavanja i uređenja javnih površina.

Nakon razgraničenja od „Runolista“ d.o.o. izvršena je primopredaja osnovnih sredstava, tako da smo naslijedili mahom stare strojeve i alate. Sami smo se izborili i nabavili kiper-kamionić koji nam je uvelike olakšao poslove, a sada smo u pregovorima za jedno manje višenamjensko vozilo za čišćenje grada u ljetnim i zimskim mjesecima. Razmišljamo o samoprodukciji jednogodišnjeg i višegodišnjeg cvijeća, humusa i ostalih potrepnosti za naše potrebe. U svakom slučaju tu bi trebalo nabaviti jedan platenik, a otvorio bi se i prostor za zapošljavanje još djelatnika.

Osnovani smo kao gradsko komunalno-trgovačko društvo koje bi, prema Zakonu o trgovačkim društvima trebalo samostalno i trajno obavljati gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti

Ove godine izvršena je košnja cca 45.000 m², a površine su košene i nekoliko puta godišnje. Posađeno je 6.500 sadnica jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja. Izvršeno je mnoštvo radova na popravcima i ugradbi urbane opreme, vertikalne signalizacije (ispravljanje, montaža i demontaža prometnih znakova, bojanje, postavljanje rampi i rukohvata).

proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu. Prema tome i težnje i želje su nam usmjerene ka zajedničkim ciljevima za boljitkom življenja kako u našoj sredini tako i šire. Mislimo da to nisu neka enormna kapitalna ulaganja, a eto, uz malo razumjevanja postigli bi se daleko kvalitetniji rezultati.

GORANSKI SPORTSKI CENTAR

Delnice kao središnje i najveće naselje Gorskog kotara smješteno je na nadmorskoj visini od 698 metara što za razvoj sportskog turizma ima odlične prirodne i klimatske predispozicije, koje omogućavaju cjelogodišnja događanja u širokom spektru sportskih aktivnosti.

Ovaj sportski potencijal prepoznala je i Primorsko – goranska županija koja je s Gradom Delnice osnovala Goranski sportski centar «Runolist» d.o.o. sa sjedištem u Delnicama. Pored održavanja i upravljanja postojećom sportskom infrastrukturom, GSC „Runolist“ d.o.o. aktivno djeluje i na kreiranju i realizaciji drugih razvojnih projekata.

GSC «Runolist» danas upravlja s nizom objekata i sportskih terena:

Dom sportova je sportska višenamjenska dvorana za sve dvoranske sportove s pripadajućom tribinom za 1500 gledatelja. U sklopu kompleksa sportske dvorane nalazi se 25 metarski bazen, te novoizgrađeno pomoćno nogometno igralište.

U podnožju park šume Japlenški vrh i malog zoološkog vrta jelenske divljači, nalazi se Gradski stadion koji s novoizgrađenim reflektorima omogućuje noćne

utakmice, natjecanja i treninge za mnogobrojne sportove. Gradski stadion se sastoji od glavnog nogometnog igrališta, otvorenog košarkaškog igrališta, staze za rolere i trčanje koje u zimskim mjesecima postaju staze za

Delnice kao mali gradić s brojnim sportskim i rekreacijskim sadržajima svakim danom je sve atraktivniji renomiranim sportskim ekipama, a odlične se mogućnosti pružaju rekreativcima i onima koji žele otkriti adrenalinski osjećaj ili samo doživjeti šumsku avanturu.

skijaško trčanje. Nadalje, tu je svoje mjesto našla i četverostazna automatska kuglana uz koju je izgrađeno i otvoreno bočalište, a u blizini se nalaze i 2 teniska terena.

Ponuda GSC «Runolist» d.o.o. postala je bogatija za nove sportske infrastrukturne sadržaje izgradnjom multifunkcijske dvorane za sport i turizam popularnog naziva klizalište, koja je ne samo za Delnice, već za Gorski kotar,

Đejuonska besjeđa

županiju i nacionalnu razinu, doprinjela razvoju sporta i ovdašnje infrastrukture.

Multifunkcijska dvorana za sport i turizam svojom dimenzijom 30 x 60 m objedinjuje mogućnosti provođenja različitih sportskih sadržaja; u zimskom razdoblju bit će to klizalište pogodno i za hokej na ledu, curling i klizanje, dok će u preostalom dijelu godine biti pogodan za igranje malog nogometa, tenisa, odbojke, košarke, rukometa, odnosno bolje rečeno za gotovo sva sportska natjecanja, ali i za provođenje drugih kulturno-turističkih priredbi, promocija, sajмова, koncerta i sličnog.

Delnička sportska infrastruktura se polagano okreće i prema Petehovcu koji je danas sinonim za zimske sportove u Gradu Delnicama, a udaljen je od Delnica svega 3 kilometra. Tu je smješten planinarski dom, a nakon samo par koraka od doma, dolazi se na vrh skijaške staze. Skijaška staza duljine oko 350 metara izvrсна je podloga za prve skijaške korake, kako za odrasle tako i za djecu, a uz to ima i vučnica kapaciteta od 900 skijaša na sat. Na stupovima vučnice postavljeni su reflektori koji izvršno osvjetljavaju stazu te daju posebnu atrakciju noćnog skijanja i sanjkanja.

U ponudi Goranskog sportskog centra ne treba ni spominjati mogućnosti kondicijskih treninga koje pružaju šumske staze i putovi.

Đejuonska besjeđa

Uz navedeno ne smije se zaboraviti uzbuđenje koje pruža spuštanje po Kupskim brzacima koji vijugaju kroz gustu goransku šumu i otvaraju nezaboravne vidike predivnog krajolika pitome Kupske doline. Naravno tu je i Nacionalni park Risnjak koji zbog čiste prirode i svježeg gorskog zraka pruža ljubiteljima planinarenja, alpinizma i šetačima nezaboravne doživljaje kroz prekrasne gorske pejzaže.

No, to je tek početak sportske priče u Delnicama, ona će se nastavljati i sljedećih godina. Uvjeti za razvoj brdskog biciklizma su

fantastični, a uskoro ćemo se moći pohvaliti i zaštitnim sportskim simbolom Delnica - jedinom skakaonicom za skijaške skokove u Hrvatskoj. Već dogodine moći će se posjetiti stalni izložbeni postav šumarstva, lovstva i ribolova u Brodu na Kupi, krenuti će se i u izgradnju hotela „Sport“ čime će se proširiti smještajni kapaciteti za brojne zainteresirane ekipe.

Delnice kao mali gradić s brojnim sportskim i rekreacijskim sadržajima svakim danom je sve atraktivniji renomiranim sportskim ekipama, a odlične se mogu-

ćnosti pružaju rekreativcima i onima koji žele otkriti adrenalinski osjećaj ili samo doživjeti šumsku avanturu.

Stoga bi Delnice, zbog niza sportsko-rekreacijskih programa vezanih uz aktivan boravak i odmor čovjeka u prirodi, vrlo brzo mogle živjeti ne samo za sport, već od sporta razvijajući tercijalne djelatnosti.

RASPORED KORIŠTENJA KLIZALIŠTA

RADNI DAN						VIKEND		
sati	ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	sati	subota	nedjelja
07:30 – 08:00	Rolba	Rolba	Rolba	Rolba	Rolba	07:30 – 08:00	Rolba	-
08:00 – 09:30	Ekipe	Ekipe	Ekipe	Ekipe	Ekipe	08:00 – 09:30	Ekipe	-
09:30 – 11:00	Ekipe	Ekipe	Ekipe	Ekipe	Ekipe	09:30 – 10:00	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba
11:00 – 11:30	Rolba	Rolba	Rolba	Rolba	Rolba	10:00 – 12:00	Gradanstvo	Rezervirano HOKEJ
11:30 – 14:00	Ekipe Škola klizanja	Ekipe Škola klizanja	Ekipe Škola klizanja	Ekipe Škola klizanja	Ekipe Škola klizanja	12:00 – 12:30	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba
14:00 – 14:30	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	12:30 – 14:30	Gradanstvo	Gradanstvo
14:30 – 16:00	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	14:30 – 15:00	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba
16:00 – 16:30	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	15:00 – 17:00	Gradanstvo	Gradanstvo
16:30 – 18:00	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	17:00 – 17:30	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba
18:00 – 18:30	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	17:30 – 19:30	Gradanstvo	Gradanstvo
18:30 – 20:00	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	Gradanstvo	19:30 – 20:00	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba
20:00 – 20:30	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	Rezervirano HOKEJ	Prodaja ulaznica Rolba	Prodaja ulaznica Rolba	20:00 – 22:00	Gradanstvo	Gradanstvo
20:30 – 22:00	Gradanstvo	Gradanstvo	Rezervirano HOKEJ	Gradanstvo	Gradanstvo			

Sve potrebne informacije u vezi klizališta možete dobiti na mob: 0992169440 ili na tel. 051 811 950
Učitelj klizanja mob. 0994089163

CJENIK KORIŠTENJA KLIZALIŠTA

OPIS	KOLIČINA	OSNOVICA	PDV	UKUPNO
Ulaznica radni dan	1,5 sati			15,00
Iznajmljivanje klizaljki	1,5 sati/kom			10,00
Ulaznica vikend	2 sata			20,00
Iznajmljivanje klizaljki	2 sata/kom			15,00
Karnet ulaz- studenti učenici umirovljenici	10 ulaznica/1,5 sati			110,00
Karnet ulaz (10 karata) - studenti učenici umirovljenici	10 ulaznica/1,5 sati + klizaljke			190,00
Karnet ulaz odrasli (10 karata)	10 ulaznica/1,5 sati			130,00
Karnet ulaz odrasli (10 karata)	10 ulaznica/1,5 sati + klizaljke			210,00
Organizirani boravak na ledu za osnovnu školu i vrtić	1,5 sati			100,00
Organizirani boravak na ledu za osnovnu školu i vrtić + učitelj klizanja				
Škola klizanja	1,5 sati			
Ekipe	1,5 sati			615,00

CJENIK KORIŠTENJA DVORANE

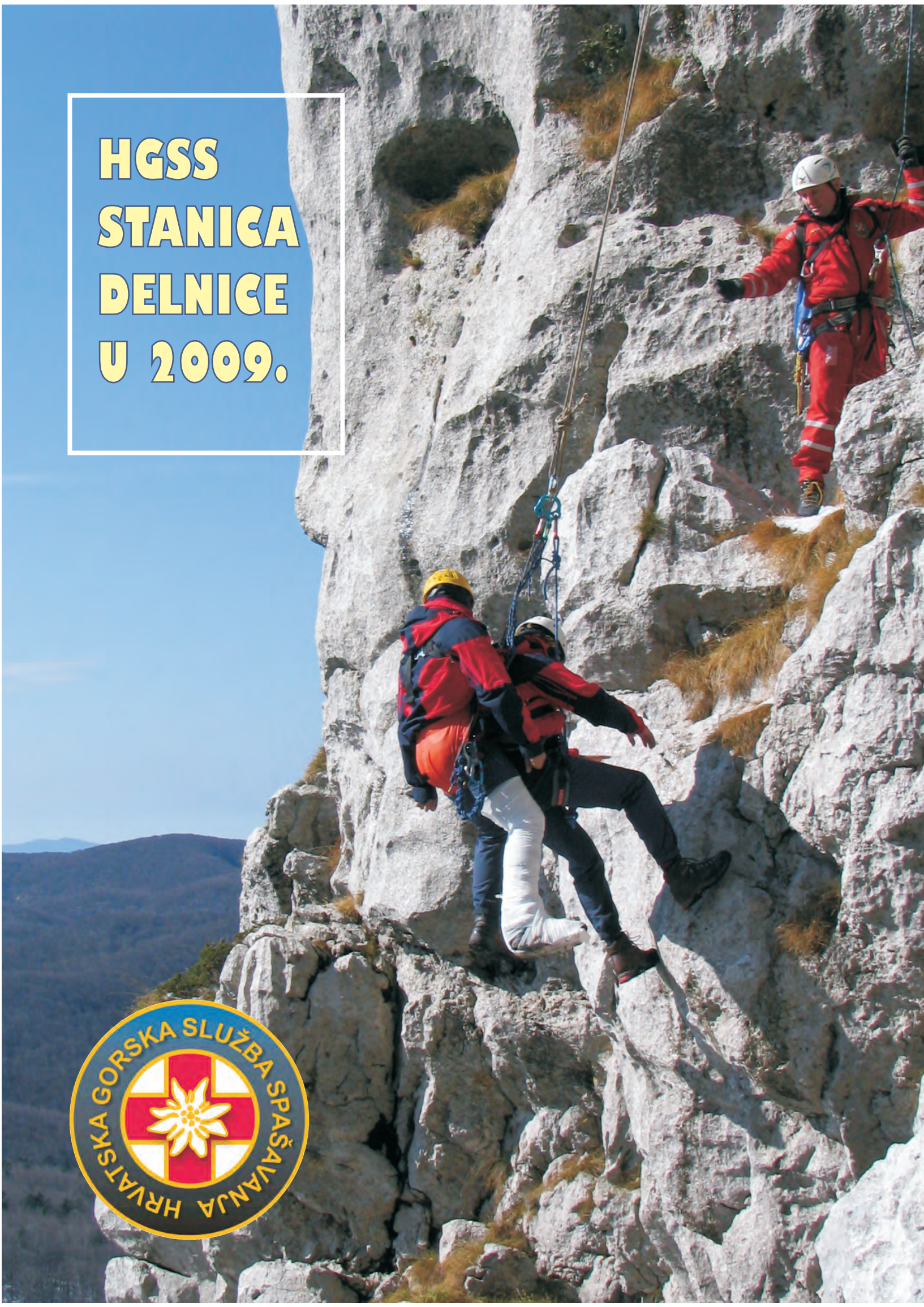
OPIS	KOLIČINA	OSNOVICA	PDV	UKUPNO
Najam cijele dvorane	1 sat			300,00 kn

CJENIK KORIŠTENJA BAZENA

OPIS	KOLIČINA	OSNOVICA	PDV	UKUPNO
Ulaznica odrasle osobe	1 osoba/ 1 sat			25,00 kn
Ulaznica djeca do 10 god.	1 osoba/ 1 sat			20,00 kn
Najam jedne staze	1 sat			120,00 kn
Najam cijelog bazena	1 sat			420,00 kn
Karnet ulaznica (10 kupanja)	1 sat			150,00 kn
Mjesečna ulaznica	1 sat			200,00 kn
Dolazak 5 ili više osoba	1 osoba/ 1 sat			20,00 kn

**HGSS
STANICA
DELNICE
U 2009.**

Od 11 akcija spašavanja spomenimo da smo sudjelovali u višednevnoj potrazi za nestalim zrakoplovom na Velebitu. Potražne akcije imali smo na Samarskim stijenama u zimskim uvjetima, u Završju, u Fužinama smo imali dvodnevnu akciju u koju su bili uključeni i potražni psi HGSS-a, te u Starom Lazu.

Rad na prevenciji i edukaciji

Godinu smo već tradicionalno započeli dežurstvom na utrci muškog i ženskog slaloma za Svjetski kup na Sljemenu. Zimu smo nastavili osiguravanjem dešavanja na snježnim terenima: noćni slalom na Petehovcu u organizaciji SKI kluba Mrkopalj i TZ Delnice, prvenstvo Grada Delnica u sanjkanju, te tradicionalni zimski uspon na Bjelolasicu u organizaciji PD Bijeke stijene Mrkopalj. Dežurali smo na skijalištu Rudnik u Tršću.

Na tečaju za gorske vodiče koji je Hrvatski planinarski savez organizirao u Tuku održali smo predavanje iz prve pomoći.

Slijedila su osiguranja planinarskih pohoda i to osiguranje pohoda dolinom Kupe, osiguranje pohoda OŠ I.G. Kovačića na Risnjak, osiguranje pohoda u Hajdovu hižu, te osiguranje pohoda djece iz dječjeg vrtića Hlojkica na Risnjak.

Osiguravali smo razna sportska natjecanja: autoslalom utrka Delnice, utrka u orijentacijskom

trčanju Croatia open, MB utrka BOJ 2009, te MB utrka Risnjak 2009.

Konačno, dežurali smo u NP Paklenica, te smo povodom Svjetskog dana Crvenog križa napravili pokaznu vježbu u Golubinjaku.

Rad na obuci i održavanju znanja i sposobnosti

Za naše članove održali smo tečaj iz kartografije i korištenja GPS-a, te o korištenju radio veza. Sudjelovali smo na tečaju iz digitalne kartografije u organizaciji Komisije za lavine i potrage Hrvatske gorske službe spašavanja u Gospiću.

Na obuci u vožnji motornih sanjki na Platku, u organizaciji Komisije za školovanje HGSS-a, sudjelovali smo kao instruktori. U Golubinjaku smo organizirali vježbu speleo tehnika.

U Francuskoj smo usavršavali tehnike visokogorskog skijanja i spašavanja. Dvije pripravnice i jedan pripravnik uspješno su položili završni ispit i tako postali spašavatelji, te je tako Stanica Delnice

dobila nova tri spašavatelja, pa nas je sada 22.

Akcije spašavanja

Od 11 akcija spašavanja spomenimo da smo sudjelovali u višednevnoj potrazi za nestalim zrakoplovom na Velebitu.

Potražne akcije imali smo na Samarskim stijenama u zimskim uvjetima, u Završju, u Fužinama smo imali dvodnevnu akciju u koju su bili uključeni i potražni psi HGSS-a, te u Starom Lazu. Na Dedinskom vrhu i Miletki (Stara Sušica) imali smo potragu za zalutalim gljivarima.

Na pohodima i biciklističkim utrkama koje smo osiguravali bilo je lakše povrijeđenih sudionika kojima smo pružili prvu pomoć. Iz rijeke Kupe izvukli smo tijelo ženske osobe koja je nestala mjesec dana ranije. Sa zametanih šumskih putova izvlačili smo neoprezne vozače.

35 godina KUD-a DELNICE

Prošle je 35 godine od osnutka Kulturno umjetničkog društva Delnice. KUD najprije djeluje pod imenom RKUD „Zdenko Petranović Jastreb“ a 90-ih prošlog stoljeća spontano postaje KUD-a Delnice. No ono što je ostalo to je pjesma i istinsko druženje s glazbom.

Broj naslova pjesama prilično je velik i raznovrstan. Njeđuju se domoljudne, lirske, duhovne i klasične kompozicije, raspjevane operne arije i kancone, folklornu glazbu šireg i užeg zavičaja Lijepa naše. Prepoznatljivi po našem goranskom i delničkom glazbenom izričaju, te po ostalim dragim nam pjesmama koje su postale omiljene u našem kraju, uz pratnju naših tamburaša.

Unutar KUD-a djeluje nekoliko sekcije i to: Mješoviti pjevački zbor pod ravnanjem Mirjane Majnarić, Tamburaški orkestar pod ravnanjem Franje Jakovca, škola tambura koju vodi Saša Marincel, Folklor koji vodi Danijela Štimac, a od 2009 i mali folklor, te vokalna grupa Dim po vodstvom Damira Zagorščaka.

Posebnost KUD-a DELNICE je folklor koji je od rujna 2008. godine napravio nekoliko vrijednih i velikih projekata a među njima svakako treba istaknuti tradicionalni Delnički pir.

Mješoviti pjevački zbor

Vokalna grupa DIM

Tamburaši

Folklor

Āuvvari starih obiĉaja

Tradicionalni Delniĉki pir, scenska priĉa koja nas vodi u doba naŝih starih i veĉ pomalo zaboravljenih obiĉaja, dok su se mlade prosile, Źene sastajale i pomalo oĝovarale, obiĉaja oko pripreme i oblaĉenja mladenke za vjenĉanje, dolazak mladoŹenje i harmicu, delniĉke plesove, i zdravicu.

KUD Delnice sa 4 ĉlana je predstavio delniĉku narodnu noŝnju na manifestaciji „Gorski kotar u EU metropoli“ u Briselu 17.06.2009., a od ostalih nastupa u protekloj godini izdvajamo:

- 12. veljaĉe 2009. Valentinovo
- 20. veljaĉe 2009. Memorijal mira u Mrkoplju
- 19. travnja 2009. susret Gorana u Zagrebu
- 17.-svibnja 2009. gostovanje u Italiji (PromidŹba Nacionalnog parka Risnjak)
- 05. lipnja 2009. gostovanje u Hrvatskoj Kostajnici
- 14. lipnja 2009. 2. Djeĉji festival „Djeca Rijeci“ u Rijeci
- 16. lipnja 2009. Djeĉji Folklor u Āeŝkom domu u Rijeci
- 17. lipnja 2009. susret Gorski kotar u Europskoj metropoli - Bruxelles
- 12. srpnja 2009. Smotra folkloru u Kostreni
- 18. srpanj 2009. «Na tragu goranske starine» manifestacije na Polanama
- 25. srpnja 2009. gostovanje u Nadinu
- 12. rujna 2009. 2. smotra folkloru u organizaciji KUD-a Valentinovo iz Dubrave - Zagreb
- 19. rujna 2009. Veĉer folkloru i klapa »Zasopimo, zatancajmo« u Baŝki
- 14. listopada 2009. Etno modna revija u Delnicama
- 22. listopada 2009. prezentiranje narodne noŝnje u emisiji „Dobro jutro Hrvatska“
- 07. studenog 2009. 2. meĉunarodni festival heligonki
- 16. studenog 2009. obiljeŹavanje 5. godiŝnjice Źupanijskog bibliobusa u Brodu na Kupi
- 21. prosinca 2009. BoŹiĉni koncert Grada Delnica

Nacionalni park RISNJAK

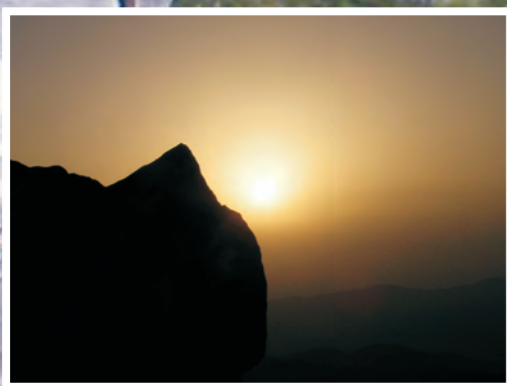
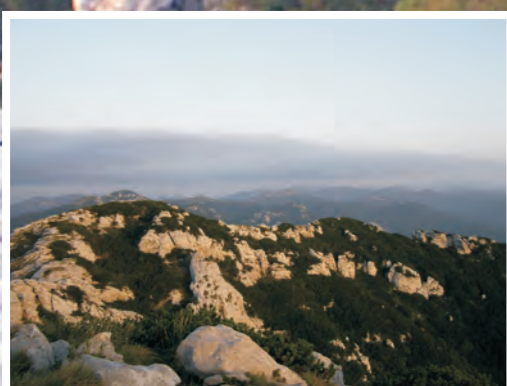
Bijela Vodica 48
Crni Lug

tel: +38551836133

+38551836261

fax: +38551836116

E-mail: np-risnjak@ri.t-com.hr

**Daleko od gužvi i obaveza,
doživite zimu i dočekajte proljeće,
približite se tiho životu u prirodi**

Nacionalni park Risnjak smješten je u Gorskom kotaru i pripada Gradu Delnicama. Zbog svojih prirodnih znamenitosti i ljepota, uvršten je 15.09.1953.god. na listu nacionalnih parkova, a područje je podijeljeno na dva dijela: zona stroge i zona usmjerene zaštite. Površina Parka je 3198 ha, a obuhvaća središnje, najviše i najzanimljivije područje risnjačkog masiva. Planinski masiv Risnjaka (Veliki Risnjak, 1528m) dominira sjeverozapadnim dijelom Gorskog kotara. Među stijenama i dubokim provalijama, u predivnom okruženju crnogoričnih i bjelogoričnih šuma obitava velik i bogat biljni i životinjski svijet koji je oduvijek privlačio pozornost velikog broja biologa i drugih prirodosnanstvenika. Zaštićeno područje Parka obuhvaća i planinu Snježnik, te izvor rijeke Kupe. S Velikog Risnjaka pruža se najljepši pogled na Kvarnerski zaljev i cijelo oku vidljivo okružje. Uz pratnju vodiča ili individualno, možete uživati u prekrasnim prirodnim prizorima na svježem zraku, i ponijeti sa sobom nezaboravne slike. U risnjačkim šumama prisutni su brojni sisavci. Najmarkantnija životinja Risnjaka jest mrki medvjed. Računa se da ih u Parku ima desetak. Od ostalih zvijeri nalazimo divlju mačku, kunu zlaticu, kunu bjelicu, malu lasicu, trajno zaštićenog zerdava, tvora i jazavca. Od 1974. g. ovdje opet živi ris. Posljednji autohtoni primjerci risa ustrijeljeni su polovinom prošlog stoljeća, a ovaj sadašnji doselio je iz susjednih planina u Sloveniji. Od dvopapkara u parku živi oko 40-ak jelena i srne, a na strmim i teško pristupačnim vrhovima i divokoze. Ornitološkim istraživanjima utvrđeno je da se na Risnjaku gnijezdi čak 51 vrsta ptica, pretežno u šumama. U zanimljive biljke risnjačkih vrhova ubraja se poznati, ali branjem ugroženi runolist.

Udruga za sport, rekreaciju i turizam „Kupa“

Već punih pet godina Udruga za sport, rekreaciju i turizam „KUPA“ iz Broda na Kupu kroz svoje športsko-rekreativne, turističke i kulturne manifestacije kao i ekološke akcije, podiže kvalitetu života na području Kupske doline i cjelokupnog Grada Delnica.

Najpoznatije manifestacije koje ova Udruga redovito provodi su: Kros Novoga lista dolinom Kupe, Hrvatski inline kup u brzinskom rolanju, plivački miting na rijeci Kupi „Kupom uzvodno“, košarkaški turnir, Božićni koncert itd. Svi ti programi su tradicionalni i međunarodnoga su karaktera, te su vrlo značajni za promociju i prezentaciju potencijala Grada Delnica i cjelokupnog našeg Gorskog kotara. Poglavito se to odnosi na turistički razvoj, u čemu ova Udruga ima itekako veliki značaj i neposredno doprinosi povećanju turističkoga prometa na ovim prostorima. Možemo slobodno istaći, da je samo ove godine kroz navedene manifestacije Kupsku dolinu pohodilo oko pet tisuća posjetitelja, koji su imali mogućnost da aktivno sudjeluju u programima, te da uživaju u prirodnim ljepotama našega kraja. Samo na ovogo-

dišnjem Krosu Novoga lista dolinom Kupe, u Brod na Kupu pristiglo je oko tri tisuće ljudi iz svih krajeva zemlje kao i iz inozemstva. Kad pridodamo tu i velike ekološke akcije koje Udruga „KUPA“ redovito više puta godišnje organizira u suradnji s mnogim eko – školama i društvima, a koje se odnose na čišćenje rijeke Kupe i Kupice, kao i njihove obale, onda je evidentno kolika je briga i doprinos ove Udruge za očuvanje i razvoj ovoga kraja. Vrlo važno je istaknuti izvanrednu međunarodnu suradnju sa slovenskim društvima, poglavito s T.Š.D. Kostel iz istoimene slovenske općine. Kroz tu suradnju i zajedničke programe potiče se na još bolji suživot tih dvaju naroda uz Kupu, koji stoljećima žive u miru i prijateljstvu.

Udruga se bavi i istraživačkim aktivnostima, pa je tako istražen stari rudnik željeza na obroncima Drgomlja, koji datira iz 18. stoljeća, a organizirano je i istraživanje izvorišta rijeke Kupe sa svjetski najpoznatijim speleo-roniocima, gdje su već sada postignuti izvanredni rezultati. Dosadašnje tumačenje o dubini izvorišta Kupe od 82 m, u potpunosti je izmjenjeno i već

sada najnovijim istraživanjem se došlo do 154 m, a svakako predstoje i novi rezultati, a možda i novi svjetski rekord zarona u izvorišta hladnih rijeka.

Udruga je ove godine imala i vrlo značajne nastupe u prezentacijama našega kraja i Grada, i to u Zagrebu na Trgu Bana Josipa Jelačića, te povijesne prezentacija Gorskog kotara u srcu EU u Brussellsu, gdje su prezentirani potencijali športskog turizma, za što smatramo da je budućnost Grada Delnica i cjelokupnog Gorskog kotara.

Jako je važno istaknuti da je članstvo Udruge u stalnom porastu, te za sada broji 66 članova, a ono što najviše veseli ima sve više mladih, koje smo privukli kvalitetnim i zanimljivim programima, te je osnovana i sekcija mladeži Udruge „KUPA“. S tom populacijom planira se postojani rad na duge staze. Upravo to je značaj i snaga ove Udruge da se odvoje mladi s ulice i od poroka, te se uključuju u zdrave i korisne aktivnosti, što je garancija napretka i boljitka naše društvene zajednice.

Predsjednik Udruge
Davorin Klobučar

DRUŠTVO ŠPORTSKE REKREACIJE «PAREJDA»

Društvo športske rekreacije „Parejda“ Delnice osnovano je 07. studenog 2006. godine. Ciljevi Društva vezani su uz rekreativno bavljenje raznim oblicima tjelesnog vježbanja i športskim aktivnostima radi očuvanja, održavanja, poboljšanja i unapređenja psihofizičkih sposobnosti i zdravlja, te obogaćivanja slobodnog vremena svih osoba.

Društvo ukupno ima 27 članova (19 žena i 8 muškaraca). Osnovna aktivnost Društva je rekreativna odbojka. Tijekom 2009. godine sudjelovali smo na brojnim rekreativnim turnirima u Viškovu, Rijeci, Otočcu, Vrbovskom, te u našem Gradu na poziv drugih organizatora, a u toku mjeseca studenog redovito obilježavamo godišnjicu našeg Društva.

Prvi puta ove godine smo osim turnira u ženskoj rekreativnoj odbojci (ekipe iz Istarske županije, Primorsko goranske županije, Ličko senjske županije) organizirali i rekreativni turnir u muškoj odbojci.

Osim rekreativnog bavljenja odbojkom, spremni smo sudjelovati na brojnim humanitarnim akcijama, te smo 06. listopada 2009. godine podržali akciju „Volim hodati“ na koju se odazvao značajan broj građana Grada

Delnica i s veseljem svi su zajedno iskazali zajedništvo i volju za očuvanje zdravlja.

Od ostalih akcija, obilježili smo Hrvatski olimpijski dan 10. rujna 2009. godine sa ciljem da uključimo sve sportske klubove koji se bave olimpijskim sportovima, da prezentiraju svoj sport, te „okušaju“ snage u drugim sportovima. Važno je spomenuti da su nas u tome podržali i naši sportaši koji su sudjelovali na zimskim Olimpijskim igrama. Sve je završilo druženjem u vedrom

sportskom duhu.

Planova za budućnost uvijek ima, osim podržavanja već dosadašnjih aktivnosti, osnovni cilj i daljnja aktivnost Društva je da kroz naš rad očuvamo zdravlje, proširimo horizonte i naš mali Grad prezentiramo izvan granica Grada, a ujedno da oni koji dođu u naše područje osjećaju sreću i zadovoljstvo što smo potvrdili dosadašnjim radom.

UDRUGA MLADIH ARTERIA

Udruga mladih ARTERIA i ove godine održala šesto po redu izdanje festivala „Park rock“

17. srpnja 2009. godine Udruga za promicanje alternativne kulture življenja „ARTERIA“ Delnice organizirala je još jedan, šesti redom, tradicionalni Open Air Festival Park rock.

Još dok mrak nije pao na Delnice, publiku su pred pozornicu uspješno pozvali dečki iz mlade delničke grupe „Joks“ nizom obrada domaćih rockera, a metalce su zatim prizvali Riječani „Diamond Dust“ pjesmama raznih metal-bendova. Nakon njih je uslijedila mnogobrojna zagrebačka skupina „Valungari“ sa svojim kako kažu comedy/ska/punk autorskim stvarima i totalno razskakala pristiglu ekipu. Zagrebački dečki iz benda „Art“ ponudili su svoje originalno viđenje popularnih benova i usto svima pokazali kako i B. Spears može zvučati odlično, ako ju znaš približiti rokerima. Odličan uvod u „Psihomodo Pop“ potpisali su delnički „Party Ska“ koji su rasplesali „Ledenu dvoranu“ obradama starih ska uspješnica. Nakon „Psihomodo Popa“ nastupili su još i crikvenički bend „Invert“ koji su uspješno zadržali sve željne dobre svirke i zabave.

Zagrebački „Psihomodo Pop“ na

čelu s neuništivim Davorom Gopcem publici su na „Park Rocku“ isporučili 20 žestokih rock briačina oduševivši više od tisuću okupljenih među kojima je bilo ne samo mladeži, već i podosta starijih ljubitelja odraslih na „psihomodo zvuku“ koji traje već punih 26 godina. Upravo stoga njihov delnički koncert više je bio prisjećanje na tu lijepu i bogatu prošlost, no i predstavljanje novog albuma „Jeee!Jeee!Jeee!“ čije pjesme tek „ulaze u uho“.

Gotovo dvosatni psihomodo-program otvoren je odličnom obradom starog „T. Rex“ hita „Telegram Sam“, a uslijedili su „Volim crtane filmove“, „Bože čuvaj Psihomodo“, „Osjećam se haj“ i „Nema je“ koji su publiku odlično uveli u euforično plesno raspoloženje koje potom na još veću razinu podižu „Kad sam imao 16“ i „Boeing 747“ da bi prava ludnica u

kojoj je najteže bilo redarima, zavladała s „Fridom“ i „Ja volim samo sebe“ te pjesmom „Totalno sam lud“ s novog albuma. Budući da su prvi redovi uporno htjeli biti što bliži Gopcu i ekipi, lijek za smirenje pronađen je u reagge punk novitetu „Stabilno“, ali je to bio samo kraći predah prije nove doze vrućeg rocka u kojoj su se redali „Starfucker“, „Nebo“, „U garažu“, „Mala Ramona“ i „Sexy Magazin“ nakon kojeg je Gobac najavio kraj. Naravno, to ni slučajno nije bilo tako jer su svi tražili još, a u bis su zagrebački rokeri krenuli sjajnom obradom Lou Reed klasika „I'm Waiting for my Man“, uslijedio je „Pinokio“, potom i „Mila“, a za kraj, što je već uobičajeno, odsviran je „Leteći odred“.

Šesti „Park Rock“ festival uspješno je (bez nemira) završen u sitnim jutarnjim satima, na radost svih nas iz delničke udruge mladih „ARTERIA“.

17. srpnja 2010. godine ponovno ćemo organizirati Open air festival „Park Rock 007“. Kao bend večeri planiramo pozvati Kawasaki 3, a kao dodatne bendove Picksiebner, Valungare, Erotic Biljan and his heterics i ARt. Sam događaj ponovno namjeravamo napraviti u prostoru Multifunkcijske dvorane (klizališta) budući se ista pokazala izvrsnom za takvu vrstu događanja. Prvotni cilj ove manifestacije ostvaren te je „Park Rock“ Udruge mladih ARTERIA, postao jedan od najjačih rock festivala na području Primorsko-goranske županije.

DRUŠTVO NAŠA DJECA

Društvo Naša djeca Grada Delnice osnovano je 23.09.1977. god. kao dragovoljna, nevladina, nestranačka, društvena, humanitarna i edukativna udruga roditelja i prijatelja djece koja za opću korist promiče i vodi akcije i aktivnosti namijenjene dobrobiti djece.

CILJEVI DND-a

- poticanje i vođenje odabranih i osmišljenih aktivnosti djece i za djecu u njihovu slobodnom vremenu,
  - informiranje djece o pravima djeteta, pokretanje akcija za ostvarivanje tih prava i potreba i aktivno sudjelovanje djece u ukupnom društvenom životu
  - potpora roditeljima u edukaciji za razvoj i odgoj djece
- #### POLAZIŠTA ZA RAD DND-a
- Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta
  - Dokumenti Europske zajednice o djeci
  - Nacionalni plan djelovanja za djecu u RH *Zadaće iz odgojno i obrazovnog sustava RH *Želje, interesi i potrebe djece i roditelja
  - *Znanje, iskustvo i mogućnosti rada članova DND-a

17.11.2008. Grad Delnice dobile su prestižnu povelju i dobile naziv

GRAD DELNICE-PRIJATELJ DJECE

AKTIVNOSTI DND GRADA DELNICA ZA 2009. I 2010.GOD.

- Susret djece sa sv. Nikolom (djeca vrtićkog uzrasta i mlađih razreda OŠ Delnice, Crni Lug, Brod na Kupi) prosinac 2009.
- Susret djece sa Djedom Mrazom (pokloni, kazališna predstava)
- Likovna radionica (odgajateljice Tatjana Kovačić, Zvezdana Jerković, učiteljica Ksenija Marinčević)
- Sudjelovanje u organizaciji maskiranih zabava za djecu i mlade veljača, ožujak 2010.
- Sudjelovanje i predstavljanje Grada Delnica na 17. Smotri radost, igra i stvaralaštvo djece DND-a Hrvatske prema vremeniku Saveza DND Zagreb
- Kazališna predstava povodom Dječjeg tjedna listopad 2010.
- Sudjelovanje na seminarima i edukacijama članova Društava u organizaciji Saveza društava Naša Djeca Hrvatske tijekom 2010.

Događanja u organizaciji Saveza društava Naša Djeca Hrvatske tijekom 2010.

- Susret djece sa Sv Nikolom (djeca vrtićkog uzrasta i mlađih razreda

OŠ Delnice, Crni Lug i Brod na Kupi) prosinac 2010.

- Susret djece sa Djedom Mrazom (pokloni, kazališna predstava) sva djeca Grada do V. razreda, Radnički dom prosinac 2010.

U planirane aktivnosti uključiti djecu s posebnim potrebama, te im omogućiti češći boravak s djecom, druženje i potrebnu pomoć.

NE ZABORAVITE:

- ***DJECA SU DIO DRUŠTVA-ZASLUŽUJU DA ŽIVE BOUJE I UEPŠE,**
- ***NOVAC ULOŽEN U DJECU NAJKORISNIJE JE ULAGANJE,**
- ♦**VRIJEME UTROŠENO NA DJECU GRAĐENJE JE SIGURNE BUDUĆNOSTI!**

BOŽIČNA PRIČA DJEČJEG VRTIČA «HLOJKICA» DELNICE

DESET USPJEŠNIH GODINA U PRVOJ LIGI

Godinu na isteku pamtit ćemo po još jednoj uspješnoj sezoni tako da je ispraćamo sa zadovoljstvom u želji da nam sljedeća godina bude kvalitetnija posebno što je ta godina za naš klub i za delnički šah jubilara. Naime, u 2010. godini naš klub ŠK Šahovska škola a što s ponosom ističemo obilježava deset godina uspješnog nastupa u I.Hrvatskoj ligi za žene i danas smo jedini prvoligaški klub u Gradu Delnicama. Taj jubilej za nas je tim značajniji jer je ostvaren u godini kada šahovska igra u Delnicama ima 60 godina organiziranog djelovanja. Ponosni smo na naše seniorke koje su u najjačoj hrvatskoj klupskoj konkurenciji uspjele svojom kvalitetom i zalaganjem osigurati status među najboljima, a 2008. godine su sa osvajanjem četvrtog mjesta postale povijesni sportski rezultat ekipnog natjecanja u delničkom

sportu.

ŠK Šahovska škola kao sportska udruga svoju aktivnost uglavnom usmjerava na šahovsko školovanje i organizaciju raznih turnira za mladež. Od 58 članova u klubu je 85 posto mladih do 18 godina pa smo po brojnosti mladih među najmasovnijim klubovima u Gradu. U klubu već 40 godina djeluje Šahovska škola u koju su od prošle godine uključeni i mladi iz područne OŠ Crni Lug. Naši mladi članovi osvajali su županijska i državna prvenstva, sudjelovali su na europskim i svjetskim prvenstvima, a posebno su naši šahisti osnovci postizali vrhunske rezultate sudjelujući na državnim prvenstvima ekipa osnovnih škola. Uspješan rad s mladima u 2009. godini nagrađen nam je priznanjem Hrvatskog šahovskog saveza što nam je povjerio organizaciju državnog prvenstva za mlade šahiste do 8 godina, prvog šahovskog državnog

prvenstva održanog u našem Gradu. U svom radu i djelovanju izuzetno dobru suradnju imamo s OŠ Ivana Gorana Kovačića gdje svake godine dobivamo nove članove i čiji prostor koristimo za treninge i turnire.

U 2010. godini želje su nam da i dalje naše seniorke budu uspješne u I. Hrvatskoj ligi i da se naši mladi što bolje plasiraju na pojedinačnim i ekipnim natjecanjima. Želja nam je da dobijemo i svoj klupski prostor za svakodnevni rad i treninge što bi nam unaprijedilo kvalitetu, a za prvoligaške nastupe trebali bi imati i kvalitetniju novčanu potporu.

U ovoj godini želimo svim sportašima puno zdravlja a klubovima što više boljih sportskih rezultata.

Predsjednik ŠK Šahovske škole
Danijel Lončar, prof.

Ove godine Damjan Herljević osvojio je srebrnu medalju na seniorskom i zlatnu na juniorskom prvenstvu Hrvatske čime je ostvario pravo nastupa za juniorsku reprezentaciju gdje osvaja bronzu na međunarodnom turniru "Franko Blagonić", a zaslužuje i nastup na Europskom juniorskom prvenstvu u Poljskoj.

Seniorsko prvenstvo bilo je uspješno i za Roberta Herljevića koji je osvojio brončanu medalju.

Na ovogodišnjem kadetskom i mlađem kadetskom prvenstvu Hrvatske srebrne medalje osvojili su Filip Kovačić u poluvelter i Matteo Komadina u pero lakoj kategoriji, a brončane medalje Vedran Šnajder u pero lakoj i Krešimir Šporčić u bantam kategoriji.

Po broju osvojenih medalja i ove smo godine kao i 2008. g. prvi klub u našoj županiji.

I ovu sezonu završavamo organizacijom već tradicionalne sportske manifestacije "Boksačka noć u Delnicama".

Boksački klub «Delnice»

Iako već odavno ne služi svojoj temeljnoj namjeni, prostor kino-dvorane u Delnicama idealan je za održavanje javnih manifestacija i priredbi. Boksački je klub «Delnice» iskazao da u tom prostoru održava treninge i mečeve. Članovi BK »Delnice« uredili su j prostor ne uništavajući postojeći

inventar, već ga prilagodivši svojim potrebama i postavivši montažni ring koji, ako za to bude potrebe, može biti maknut čime se stvara mogućnost i za održavanje drugih manifestacija kao što su priredbe, igrokazi, koncerti i slično, a budući da još uvijek postoji i sva potrebna aparatura za prikazivanje filmova,

ta se dvorana može koristiti i za kinoprojeksije.

U dogovoru s predstavnicima boksačke udruge prostor će se i financirati uz naplatu ulaznica, kako bi se bar pokrili osnovni troškovi održavanja objekta.

MOTO KLUB

«MOUNTAIN RIDERS»

Moto klub „Mountain Riders“ je udruga koja okuplja motoriste, bikere i ostale zaljubljenike u moto svijet iz Gorskog Kotara i ostalih dijelova županije. Na prostorima Gorskog Kotara djeluje od svog osnutka 2003. godine, te obilascima moto susreta diljem lijepe naše, a i šire, promovira Gorski Kotar.

Samim tim privlači istomišljenike i prijatelje na moto susret koji je ove godine po šesti puta bio organiziran od strane našeg moto kluba, na kojem se okupilo oko 1500 sudionika koji su vrijeme provedeno na susretu iskoristili za obilazak i

razgledavanje ljepota našeg kraja.

Klub je u prošloj godini organizirano sudjelovao na nekoliko dobrovoljnih darivanja krvi, te na nekoliko humanitarnih akcija za pomoć oboljelima. Od sredstava koja su se prikupila u klubu kupljen je klima uređaj za Dom za stare i nemoćne osobe u Radočaju. Naša je želja da i u budućnosti organiziramo slične akcije, te da pomažemo drugima ljudima kojima je to uistinu potrebno. Ako sve bude po planu kao i prijašnjih godina, želja članova kluba je da se i 2010. godine, u osmom mjesecu organizira sedmi po redu moto

susret „MK Mountain Riders“ na prostoru Grada Delnica, te da na taj način pridonesemo promociji ovog našeg prekrasnog kraja.

Članovi kluba, uz pomoć prijatelja uredili su i klubsku prostoriju u Supilovoj ulici br.77 u Delnicama gdje organiziraju svoja druženja, sastanke i dogovore oko svih aktivnosti kluba.

Iskoristit ćemo ovu priliku da se zahvalimo Gradu Delnicama, sponzorima i prijateljima koji su nam pomogli u organizaciji i ostvarivanju naših ciljeva.

Iz aktivnosti Kluba 138. brigade HV „Goranski risovi“ Delnice

Prikupljena građa za izdavanje drugog dijela monografije o „Goranskim risovima“ na ličkom ratištu u razdoblju od 1992. do 1995. godine.

Tijekom ove godine programske aktivnosti Kluba 138. brigade HV najvećim su dijelom realizirane. Za razliku od ranijih godina ove godine u programskoj orijentaciji rada bio je stavljen naglasak na rješavanje ponosnih pitanja branitelja i njihovih obitelji, bilo da je riječ o zapošljavanju, rješavanju stambene problematike, pravnim savjetima glede statusa, skrbi i drugim aktualnostima. Neka od tih pitanja prenijet će se i u sljedeću godinu i nastojati riješiti sukladno mogućnostima Kluba.

Niti ove godine nisu izostale uobičajene aktivnosti kad je riječ o obilježavanju važnijih datuma iz

novije hrvatske povijesti i ratnog puta „Goranske brigade“. U Brinju položen je vijenac i zapaljene svijeće na spomen ploču Goranima, Primorcima, Bodulima i Brinjacima koji su u vrijeme Domovinskog rata, na prvoj crti bojišnice, sačuvali slobodu i teritorijalnu cjelovitost ovog dijela hrvatskog prostora. U Lokvama, nakon osnivanja podružnice Kluba, 23. kolovoza otkrivena je spomen ploča u park šumi Golubinjak, gdje su vojačeni prvi goranski dragovoljci s područja Lokava, Fužina i Mrkoplja za popunu postrojba ZNG-a. Bio je to ujedno 2. susret pripadnika 138. brigade HV-a i članova HVIDRE za Gorski kotar. Spomen ploču otkrili su mladi ljudi, rođeni upravo te 1991. godine, a blagoslov tom činu i mjestu uz prigodnu molitvu udijelio je velečasni Marko Barišić. U Delnicama 28. listopada uz središnji spomenik „Goranskoj brigadi“ te poginulim i umrlima od ranjavanja, pripadnicima te postrojbe, na Trgu 138. brigade Hrvatske vojske, članovi Kluba „Goranski risovi“ i njihovih podružnica iz Lokava i Skrada, predstavnici HVIDRE za Gorski kotar s čelništvom Grada Delnica, položili su uz spomenik cvijeće i zapalili svijeće. Bila je to prigoda da se nazočni još jednom prisjete ratnog puta brigade. Čin prisjećanja popraćen je i izvedbom skladbe „Amazing Grace“ trubača Alena Plešea. O značaju žrtvovanja za boljitak, sreću i miran život drugog

čovjeka govorio je mons. Stanislav Kovačić.

Uz ove središnje aktivnosti Kluba ali i druge kojih je bilo tijekom ove godine, za iduću godinu planira se otvaranje Spomen prostora „Zalesina“ u spomen na pripadnike postrojbi teritorijalne obrane i dragovoljačkih odreda narodne zaštite Grada Delnice, lovačkih društava, postrojbi Policijske postaje Delnice, 3. bojne 111. brigade ZNG-a, 138. brigade HV, Antiterorističke jedinice „Lučko“ Zagreb i Hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata, koji su tijekom 1991. godine na goranskom području neposredno pridonijeli očuvanju slobode i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske. Treći susret pripadnika „Goranske brigade“ i članova HVIDRE za Gorski

kotar održat će se 2010. u Skradu. Prikupljena je sva potrebna građa za izradu monografije o „Goranskim risovima“ na ličkom ratištu. S izradom monografije se krenulo s autorima Miljenkom Balenom i Željkom Lalošem. Bude li mogućnosti u naredne dvije godine otvorit će se i spomen soba brigade te obradila foto dokumentacija s ličkog ratišta. Početkom iduće godine u planu je obilazak svih goranskih pučkih škola s prijedlogom da se u škole uvede sat Domovinskog odgoja.

Programske aktivnosti Kluba 138. brigade HV „Goranski risovi“ Delnice, za naredno dvogodišnje razdoblje, donesene su na prosinacskoj izbornoj skupštini kluba o čemu će biti više riječi u slijedećem broju Glasila Grada Delnica.

Željko Laloš

ETNO UDRUGA

«PREPELIN'Č»

Djéuonška beséjda

Etno-udruga "Prepelin'c" Delnice skrbi o svekolikoj nematerijalnoj goranskoj baštini, prikupljanju i snimanju te promidžbi vrijednih saznanja dobivenih od narodnih kazivača, zapisivanju i proučavanju goranske mitologije, dijalekata, običaja vezanih uz vjerske blagdane i posebne životne događaje (rođenje, vjenčanje, pogrebne običaje i vjerovanja), starinskih pjesama i brojalica, opisa tradicijske kuhinje, načina življenja i dr. Usporedno s time skuplja vrijednu etnografsku građu, popisuje i javno izlaže po pravilima muzeološke i etnografske struke.

Glavna okosnica i cilj djelovanja "Prepelin'ca" je iznimno zahtjevan i dugoročan projekt, osnivanje Etnografskog muzeja Gorskog kotara u Delnicama, za što njeni članovi na čelu s predsjednikom Udruge, književnikom Davorom Grgurićem, nastoje ostvariti preduvjete upravo kroz vrijednost i količinu sabrane etnografske materijalne građe, izložaka te audiovizualnog materijala kao ishoda njegovih terenskih istraživanja i prikupljanja koji po obujmu i djelokrugu aktivnosti doista obuhvaćaju čitavo goransko područje, po čemu je "Prepelin'c" jedinstvena goranska udruga.

Pored toga, Etno-udruga "Prepelin'c" već se nekoliko godina uspješno bavi izdavaštvom, pa je zaslužna za objavu izuzetno vrijednih monografija o delničkoj narodnoj nošnji, starim delničkim svadbenim običajima, pučkim popijevkama iz 19. stoljeća u Delnicama itd., a upravo u završnom postupku objave drži knjigu o delničkim narodnim običajima kroz godinu, dijalektalnu zbirku poezije i dijalektalnu eko-slikovnicu.

Članovi Etno-udruge "Prepelin'c" Delnice smatraju kako svojim ustrajnim radom uvelike pripomažu očuvanju goranske etnografske i dijalektalne baštine u svim njenim materijalnim i nematerijalnim oblicima, čime pak vrše promidžbu čitavog goranskog prostora i Primorsko-goranske županije u cijelosti.

Udruga Glazbeni susreti Gorskog kotara

Udruga "Glazbeni susreti Gorskog kotara" ima za cilj poticanje i promidžbu tradicijskih vidova narodnog glazbenog izražavanja i folklorne baštine Gorskog kotara. Službenog sjedišta u Delnicama, ova je Udruga osnovana 2003. godine, a posljednje 4 godine uspješno je vodi član Društva hrvatskih književnika - Ogranka u Rijeci, poznati novinar i voditelj Radija Gorski kotar, na goranskoj kulturnoj sceni sveprisutni Davor Grgurić.

O smotri svirača heligonki i malih instrumentalnih sastava Gorskog kotara

Upravo je na području goranske glazbe, pjesme i plesa spona sa starinskim narodnim stvaralaštvom još uvijek izražena i podobna za dalju promidžbu i povećanje broja njenih aktivnih izvođača. Goranski svirači heligonki svojim su načinom sviranja, glazbenim aranžiranjem i interpretacijom doista osebujni, u čemu se slažu i amaterski svirači i predstavnici glazbene struke.

Usporedno s organiziranjem već tradicionalne smotre svirača heligonki i malih instrumentalnih sastava Gorskog kotara, iz godine u godinu povećava se broj sudionika, a posebno raduje što se javnosti predstavljaju pojedine autohtone pjesme i poluzaboravljeni narodni napjevi na dijalektu, što jača suvremeno autorsko stvaralaštvo na tradicijskim osnovama, te što je smotra počela poticati i mlade da se otpočinu baviti sviranjem heligonke ili tamburice pa se pojavljuje niz mladih amaterskih glazbenika koji će moći dalje prenositi tradicijski goranski glazbeni kod.

Uz današnji trend izučavanja tradicijske glazbe, plesa i dijalekta te svega s predznakom "etno", ova goranska glazbeno-plesna smotra pobuđuje sve veći interes i na znatno širem području od goranskog te, unutar smjernica jačanja i poticanja goranskog turizma, predstavlja jednu od glavnih točaka sveobuhvatne kulturne ponude i promidžbe Gorskog kotara.

Posebnost ove smotre jest što je jedinstvena: godišnja, tradicionalna, svakoga ljeta upriličena u drugoj goranskoj općini (dakle, već tradicionalno jedino "putujuće" goransko glazbeno-folklorno događanje), i što predstavlja zbir goranske tradicijske glazbe, plesova, pjevanja i folklorne općenito.

Sudionici su redom amateri, no njeguju svoj prepoznatljiv vid glazbenog izričaja pa su zanimljivi mnogobrojnoj publici, ali i glazbenim stručnjacima i etnologima, kao i dijalektologima zbog toga što su mnoge izvođene skladbe popraćene tekstom na brojnim inačicama goranskih kajkavskih govora.

Smotra nije natjecateljskog karaktera. Glavni cilj joj je okupljaje, nastup i promidžba sve većeg broja svirača heligonki, tj. dijatoničkih harmonika koje su u Gorskom kotaru tradicijski instrument, te nastup i predstavljanje malih instrumentalnih sastava i goranskih folklornih društava.

Smotra je jednodnevna, svake godine u javnosti pobuđuje sve veću

pozornost, a i broj sudionika je iz godine u godinu sve veći.

Sudeći prema dosadašnjim odazivima na prijašnje smotre, broj sudionika porastao je na više od 200 (računajući svirače heligonki, članove instrumentalnih sastava i goranskih KUD-ova, koji sudjeluju u programu).

Smotru redovito prate istaknuti poznavatelji hrvatskog folkora i tradicijske glazbe, poput g. Vido-slava Bagura i mr. Miroslave Hadžihusejnović Valašek, koja pri Hrvatskom radiju uređuje emisiju narodne glazbe u kojoj su se višekratno emitirali i tonski prilozi vezani uz najave i sadržaj same naše smotre.

Naša je tradicionalna smotra svirača heligonki i malih instrumentalnih sastava Gorskog kotara redovito svake godine s nestrpljenjem očekivana manifestacija i daleko izvan samog goranskog podneblja pa uvelike pridonosi promodžbi i prikazu raznolikosti narodne glazbene baštine Primorsko-goranske županije u cjelini.

Smotra svirača heligonki (dijatoničkih harmonika) i malih instrumentalnih sastava Gorskog kotara će se ove godine, 16. kolovoza, održati već sedmu godinu za redom, ovoga puta u Lokvama, i ona će, kao i dosadašnje godišnje smotre koje smo upriličili, iznjediti ono ponajbolje, vezano uz glazbeno-scenski prikaz goranske folklorne baštine.

Natjecanja na skijaškim stazama Podlučičkog vrha 1930 - tih godina.

Delničke povjesnice u zapisima Željka Laloša

Iz povijesti športa...

Pred više od jednog stoljeća 1898. godine u Delnicama je osnovano Kulturno športsko društvo „Sokol“ i ogranak delničke podružnice planinara pri HPD - u Zagreb. Godinu dana potom 1899., u Delnicama počinju natjecanja u mačevanju, hrvanju i tjelovježbi a zimi iste godine delnički sokolaši po prvi puta dobivaju iz Zagreba skije. Prva su to natjecanja gdje su se ljudi organizirano počeli baviti športom, pa i skijanjem, čime ove godine obilježavamo 110 obljetnicu početaka organiziranog bavljenja ljudi skijaškim športom u Delnicama. Nedugo zatim 1904. godine, izgrađena je prva 20 metarska skakaonica na predjelu Podlučičkog vrha, po mnogo čemu u to vrijeme jedinstveni objekt na širem području ovog dijela Europe, stariji i od poznatih skakaonica u slovenskoj dolini Tamar. Jedino starije skakaonice od delničke bile su one izgrađene krajem 19. stoljeća u nordijskim zemljama. S početkom izgradnje prve delničke skakaonice, osnovano je u Delnicama Društvo za promet stranaca koje se u svojim aktivnostima stavilo u funkciju razvoja i promidžbe delničkog športa. U razdoblju do 1906. godine, na skijalištu Podlučički vrh, javljaju se i začeci alpskog skijanja u vidu danas poznate tehničke discipline slaloma. U Delnicama, s startom i ciljem u delničkom Grabnju, 1910 i 1911 godine, u okviru delničkog društva „Sokol“, održane su po prvi puta u Hrvatskoj skijaške utrke, prve

takove na ovim prostorima. Danas s ponosom možemo reći da su Delnice kolijevka skijaškog športa u Hrvatskoj. Bilo je to u godinama kad su neki od delničkih sokolaša sudjelovali na sveslavenskim (svesokolskim) sletovima u Pragu, Sofiji i Varšavi. Tih su godina delnički ljetopisci isto zabilježili da su prvi Delničani zaigrali nogomet u zagrebačkom HAŠK- u 1908. godine. U to je vrijeme za najboljeg delničkog svestranog športaša slovio Jakob Kezele - Pavloasof.

Nakon prvog svjetskog rata 1919. godine u Delnice, zahvaljujući sušačkoj „Viktoriji“ i Delničanima polaznicima Građanske škole na Sušaku, dolaze prve nogometne kožne lopte. Već slijedeće godine 15. svibnja 1920., u Delnicama je osnovan prvi nogometni klub ŠK „Delnice“ kada kreću i radovi na izgradnji manjeg prostora za igranje nogometa, budućeg igrališta, čija je izgradnja dovršena 1923. godine. Istovremeno u to vrijeme Delničani pokazuju interes za igranjem tenisa, pa je ubrzo napravljeno i prvo tenisko igralište. Svim tim zbivanjima prethodilo je 1918. godine osnivanje odbora za proljepšavanje mjesta koje je djelovalo do 1924. godine a potom, godinu dana kasnije, započinje s radom odbor za promet stranaca. U povijesti delničkog športa poglavito će ostati zapisana 1925. godina kad je obnovljen rad delničkog društva „Hrvatski sokol“. Samo tri godine poslije 1928.,

Đejuonska besjeđa

podrijetlom Delničan Petar Žagar bio je prvak SAD-a u bacanju diska. Uz nogometna i skijaška natjecanja, u razdoblju od 1932. do 1939. održavana su nadaleko poznata delnička natjecanja u skijeringu. Usporedo s počecima natjecanja u skijeringu, u Delnicama je 1932. godine osnovan ženski hazena klub. Riječ je o velikom rukometu za žene, športu podrijetlom iz Češke, koji se igrao na nogometnim igralištima. Ostati će trajno zabilježena i 1936. godina, kad je

na predjelu delničkog Vučnika sagrađena nova 35 metarska skakaonica. Ona treća i najveća, po nacrtima inženjera Bloudeka, sagrađena je 1948. godine na strmini Japlenškog vrha. Tijekom drugog svjetskog rata nisu na ovim prostorima zabilježena veća i značajnija športska natjecanja obzirom da je zamro rad športskih klubova. U srpnju 1945. godine obnovljene su aktivnosti u nogometnom športu. U promidžbu delničkog športa aktivno se 1946. godine uključuje i

referada za turizam. O svemu tome i više od toga bit će riječi na stranicama buduće monografije o povijesti delničkog športa, za razdoblje 1896. – 1946. godine, čije izdavanje grad planira u dogledno vrijeme. Obzirom na povijesni datum 26. lipnja 1898. godine, kada je u Delnicama osnovana tjelovježbena sekcija sokolaša, taj bi dan trebalo proglasiti Danom športa u Delnicama.

Detalj s početka nogometne utakmice u Delnicama 26. kolovoza 1927. godine.

IZDAVAČ:
Grad Delnice
GLAVNI UREDNIK:
Zamjenica gradonačelnika Maja Kezele
UREDNIČKI ODBOR:
Martina Petranović, Višnja Bolf, Maja Kezele
FOTOGRAFIJE:
iz arhive udruuga, Ž.Laloš, M. Kezele, V. Bolf, TZ Delnice, KD Risnjak, M. Krmpotić
GRAFIČKA PRIPREMA:
Magdalena Delnice
Izlazi povremeno

GRAD DELNICE
Trg 138. brigade HV 4,
51300 Delnice,

tel. 051/812-131, 051/812-055,
fax. 051/812-037

www.delnice.hr

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA DELNICA

**Lujzinska cesta 47, 51300
Delnice**

**tel/fax 051/812-156,
tel. 811-174, 811-181**

e-mail:

tz-grada-delnica@ri.t-com.hr

web: www.tz-delnice.hr

SMJEŠTAJ I PREHRANA:

- Hotel „Mance“, Brod na Kupi,
tel. 837-360, fax. 837-164, www.cemaboy.tk
- Hotel „Risnjak“, Delnice,
tel. 508-160, 508-180, fax. 508-170,
www.hotel-risnjak.hr
- Pansion „Lovački dom“, Delnice,
tel. 812-440, fax. 812-019,
www.lovacki.com
- Pansion Nacionalnog parka „Risnjak“
Crni Lug, tel. 836-133, fax. 836-116,
www.risnjak.hr
- Planinarski dom „Galeria“, Delnice,
tel. 812-423, fax. 811-970, mob.
098/193-87-75,
www.galeriadelnice.hr
- Planinski centar „Petehovac“, Delnice,
tel. 814-901, fax. 814-902,
www.petehovac.com
- Caffe-bar i sobe „Centar“, Delnice,
tel. 812-972, mob. 098/232-875,
www.centar-delnice.hr
- „Sotlar“ d.o.o., sobe „Americano“,
Delnice, tel. 811-320

PREHRANA:

- Bistro „AM“, Delnice,
Starčevićeva 2, tel. 812-310
- Bistro „Start“, Delnice,
Školska 9, tel. 811-005
- Bistro „Pauše“ (i kombi prijevoz), Delnice,
Jelačićeva 27, tel. 812-126
- Bistro „Pleter“, Delnice, Radićeva 1,
tel. 814-235, mob. 091/59-89-014
- Buffet „Lovačka kuća Polane“ (i Taxi
služba), Polane, mob. 099/410-06-32,
098/168-26-75
- Buffet „Scorpion“, Delnice,
Supilova 67, tel. 812-662
- Konoba „Tron“, Delnice,
Supilova 45, mob. 095/520-9664
- Objekt brze prehrane „Pizza cut-Tvitić“,
Delnice, Supilova 48, tel. 811-064
- Objekt brze prehrane „Rasta“,
Brod na Kupi, Zrinska 12

REKREACIJA:

- Goranski sportski centar „Runolist“,
Delnice (Dom športova, bazen, teniski tereni,
klizalište), tel/fax 812-488, tel. 811-022,
mob. 098/305 815,
www.gsc-runolist.hr
- Hotel „Risnjak“
(fitness, tehno-gym sprave), Delnice
- „Kanu Ivančica“ d. o. o.
(kanuing, rafting),
www.gorskikotar.com/kanu
- „Foris adventures travel“
(rafting, biking),
tel. 837-139, mob. 098/607-440,
e-mail: foris@foris-adventures.com,
www.rafting.com.hr/foris_hrv
- „Rasta“
(kanuing, objekt brze prehrane), Brod na
Kupi, tel. 837-132, mob. 098/170-81-95